

LA CRISI DE LES CORTS DE FESTES

Els orígens oficials de les Cortes de Festes es remunten a l'any 1947. D'això deixa constància un llibre editat per l'Ajuntament de Vila-real l'any passat amb motiu del 50è aniversari de reines i dames a la ciutat. En canvi, els orígens oficinosos són molt menys clars. Una possibilitat situa el començament d'aquesta tradició en els jocs florals del segle passat. Una dama o reina presidia aquest tipus de certamen literari que tractava de recuperar aquells organitzats a l'edat mitjana. No obstant, aquesta primera possibilitat sembla poc probable com únic origen, ja que els jocs florals eren una exaltació del món medieval i dels trobadors, i a pesar de ser una festa, literària, no guarda massa relació amb el món de la festa tal com nosaltres el coneixem, a excepció de l'acte de proclamació. Hem d'afegir, així, una segona possibilitat, més popular, que ens fa arribar fins a les clavàries de les festes de carrer, les quals s'encarregaven de guardar i recaptar diners per als actes festius. El pas del temps i la combinació de les dues hipòtesis abans esmentades donaran peu al naixement de les reines i dames de festes.

Així, l'Ajuntament de Vila-real havia nomenat deu festeres i una reina ininterrompudament des de l'any 1963, malgrat que abans el nombre de dames havia sigut huit, a excepció de l'any 1960 amb deu també. Desconeixem per què va haver una regressió en el nombre durant els anys 61 i 62. Potser, va ser la primera crisi vocacional de dames, però ens queda lluny en el temps. En canvi, l'any 1997 està molt més pròxim i molta gent encara recorda els problemes del regidor de Festes, Ramón

Tomás, per a elegir 10 dames, fins el punt que la Cort d'Honor es va veure reduïda a huit. L'any següent es va aconseguir igualar el nombre.

Però, per què les joves i les seues famílies no estan per la feina? Alguns dels pares i mares, que evidentment són els que han de donar el vistiplau econòmic, diuen que la seua filla podria ser reina pels mateixos diners o pocs més, i pensen que llueix molt més una reina que una festeria. No val la pena. D'altra banda moltes joves afirmen que això de ser reina o dama "és un rotllo" i "que passen d'això". I és que gran part de les joves, malgrat que no ho sembla, són molt tímides i no es veuen en mig d'una processó

o de qualsevol acte formal mentre tothom les observa.

El fet és que els temps canvien. Les dones, afortunadament, ja no pensen que el més important en elles siga la bellesa tal com els trobadors de l'edat mitjana els cantaven. Però tampoc fa falta allunyar-nos tant en el temps per a trobar aquesta idea de la dona. Els mateixos mantenidors en els actes de proclamació es fartaven de cantar a la bellesa de la reina i les dames, i de vegades, a pesar de ser unes bellíssimes persones, no eren gaire atractives físicament, el que donava un aire de comicitat a un acte tan suposadament seriós com aquest. Possiblement, un dels primers mantenidors, per no dir el primer, que va usar un discurs feminista en un acte de proclamació va ser Enric Dobón. No el van entendre. Les persones que van assistir a l'acte deien: "Mira que no dir-los res a les pobres xiquetes!"

Evidentment, no és necessari seguir ficant exemples típics i odiosos per a demostrar que els temps han canviat. Allò que ha de fer l'Ajuntament, o a qui corresponga, es replantejar-se les noves Cortes de Festes. Per exemple, podia ser una bona idea que l'Ajuntament i la Comissió de Festes llogaren els vestits de les dames i de la reina per a veure si més joves, o famílies de joves, estaven disposades a participar en elles. Aquest replantejament, però, també ha d'afectar a la manera de pensar del poble. Caldrà admitir que el fet de portar un vestit llogat no desprestigia la festa, sinó més bé tot el contrari, la dignifica i la popularitza. Així, possiblement, algunes joves que ara no poden formar part de la Cort per motius econòmics sí que ho podrien fer. Finalment, si els diners no solucionen el problema, les institucions corresponents haurien de replantejar-se si el poble, i més concretament la joventut, vol que les Cortes de Festes continuen.

SAÛL RAMOS VILANOVA

